

ESTHER: RAISING THE QUESTIONS

Rabbi Hayyim Angel

National Scholar, Institute for Jewish Ideas and Ideals (www.jewishideas.org)

Bible Faculty, Yeshiva University

Tanakh Education Scholar, Ben Porat Yosef Yeshiva Day School

1. Esther 3:8

Haman then said to King Ahasuerus, “There is a certain people, scattered and dispersed among the other peoples in all the provinces of your realm, whose laws are different from those of any other people and who do not obey the king’s laws; and it is not in Your Majesty’s interest to tolerate them.

אסתר ג:ח
וַיֹּאמֶר הָמָן לְמֶלֶךְ אַחַשְׁוֵרוּשׁ יִשְׁנֹנוּ עִם־אֶחָד מִפְּזָר וּמִפְּרָד בֵּין הָעַמִּים כָּל־מְדִינֹת מְלֻכּוֹתָּךְ וְדָתֵיהֶם שְׁנוֹת מִפְּלִעָם וְאֶת־דַּתִּי הַמֶּלֶךְ אֵינָם עֹשִׂים וְלִמְלֶכֶךְ אִירְשׁוּהָ לְהַנִּיחֵם:

2. Esther Rabbah 7:12

However Haman accused Israel below is how Michael defended them above. [Michael] said: Master of the universe! Your children are not being accused of idolatry, or adultery, or murder, but rather they are accused for observing Your laws!

אסתר רבה ז:יב
כֹּל מָה שֶׁהִיָּה הָמָן מְקַטְרֵג אֶת יִשְׂרָאֵל מִלְּמַטָּה הִיא מִיכָאֵל מְלַמֵּד עֲלֵיהֶם סְנִיגוּרִיא מִלְּמַעְלָה, אָמַר לִפְנֵי רַב־שִׁיעַ אֵין בְּנִיךְ מִתְקַטְרֵגִין לֹא עַל שֶׁעַבְדוּ עֲבוּדַת כּוֹכָבִים וְלֹא עַל שֶׁגָּלוּ עֲרִיּוֹת וְלֹא עַל שֶׁפִּיכּוֹת דְּמַיִם, אֲלֵא אֵין מִתְקַטְרֵגִין אֲלֵא עַל שֶׁהֵן מִשְׁמְרִין אֶת דְּתוֹתֶיךָ!

3. Megillah 12a

R. Shimon b. Yohai was asked by his disciples, Why were the enemies of Israel (i.e., the Jews) in that generation deserving of extermination? He said to them: Answer the question. They said: Because they partook of the feast of that wicked one. [He said to them]: If so, those in Shushan should have been killed, but not those in other provinces! They then said, answer the question. He said to them: It was because they bowed down to the image. They said to him, then why did God forgive them [if they really deserved to be destroyed]? He replied: They only pretended to worship, and He also only pretended to exterminate them; and so it is written, “For he afflicted not from his heart.”

מגילה יב.
שָׁאֲלוּ תַלְמִידָיו אֶת רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי מִפְּנֵי מָה נִתְחַיִּיבוּ שׁוֹנְאֵיהֶן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁבָאוֹתוֹ הַדּוֹר כְּלִיָּה אָמַר לָהֶם אָמְרוּ אַתֶּם אָמְרוּ לוֹ מִפְּנֵי שֶׁנִּהְנֶה מִסְּעוּדַתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע אִם כֵּן שֶׁבִשְׁוֹשׁן יִהְרֹגוּ שְׁבַכֵּל הָעוֹלָם כּוֹלוּ אֵל יִהְרֹגוּ אָמְרוּ לוֹ אָמַר אַתָּה אָמַר לָהֶם מִפְּנֵי שֶׁהִשְׁתַּחֲוּוּ לְצֶלֶם אָמְרוּ לוֹ וְכִי מִשׁוֹא פָּנִים יֵשׁ בְּדַבָּר אָמַר לָהֶם הֵם לֹא עָשׂוּ אֲלֵא לִפְנֵים אִף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עָשָׂה עִמָּהֶן אֲלֵא לִפְנֵים וְהֵינּוּ דְכַתִּיב (אֵיכָה ג') כִּי לֹא עָנָה מִלְּבוֹ.

4. Esther 3:2-4

²All the king's courtiers in the palace gate knelt and bowed low to Haman, for such was the king's order concerning him; but Mordecai would not kneel or bow low. ³Then the king's courtiers who were in the palace gate said to Mordecai, "Why do you disobey the king's order?" ⁴When they spoke to him day after day and he would not listen to them, they told Haman, in order to see whether Mordecai's resolve would prevail; for he had explained to them that he was a Jew.

אסתר ג:ב-ד

(ב) וְכָל־עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ פָּרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְהֶמֶן כִּי־כֹן צִוְּה־לוֹ הַמֶּלֶךְ וּמֶרְדֵּכַי לֹא יִכְרַע וְלֹא יִשְׁתַּחֲוֶה: (ג) וַיֹּאמְרוּ עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר־בְּשַׁעַר הַמֶּלֶךְ לְמֶרְדֵּכַי מִדּוּעַ אַתָּה עוֹבֵר אֶת מִצְוַת הַמֶּלֶךְ: (ד) וַיְהִי בֵּאמָרָם כְּאֹמְרָם אֵלָיו יוֹם וַיּוֹם וְלֹא שָׁמַע אֲלֵיהֶם וַיִּגִּדּוּ לְהֶמֶן לְרֵאוֹת הַיַּעֲמָדוֹ דְּבָרֵי מֶרְדֵּכַי כִּי־הִגִּיד לָהֶם אֲשֶׁר־הוּא יְהוּדִי:

5. Esther Rabbah 6:12

But Mordecai did not bow down nor prostrate himself before him (3:2). Was Mordecai then looking for quarrels or being disobedient to the king's command? The fact is that when Ahasuerus ordered that all should bow down to Haman, the latter fixed an idolatrous image on his breast for the purpose of making all bow down to an idol.

אסתר רבה ו:ב

יהודי למה נקרא שמו יהודי והלא ימיני הוא לפי שייחד שמו של הקב"ה כנגד כל באי עולם, הה"ד לא יכרע ולא ישתחוה וכי קנתרן היה ועובר על גזירת המלך אלא כשצוה אחשוורוש להשתחוות להמן חקק עבודת כוכבים על לבו ונתכוון כדי שישתחוו לעבודת כוכבים.

6. Megillah 10b

'Instead of the thorn': instead of the wicked Haman who put himself up as an object of worship.

מגילה י:

תחת הנעצוץ תחת המן הרשע שעשה עצמו עבודה זרה... (גם במגילה יט.).